

«Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἀγωνιζόμενος κατὰ τῶν Βουλγάρων καὶ προελαύνων πρὸς τὴν Σόφιαν ὑπέστη μίαν ἀπροσδόκητον ἀτυχίαν. Τέσσαρες μεραρχίαι παρὰ τὴν Κρέσαναν καὶ τὴν Τζουμαγιάν, εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποχωρήσουν. Τὸ περιστατικὸν αὐτὸ συνέβαινε ἀκριβῶς τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ὅπου ἐν συμβουλίῳ εἶχε τεθῆ ὡμῶς τὸ ζήτημα τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀνακωχῆς εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Οἱ Βούλγαροι ἐνημερωμένοι περὶ τῆς καταστάσεως ὠρῦοντο ὅτι εἶχον τσακίσει τέσσαρας μεραρχίας. Ὁ Βενιζέλος διέψευδε κατηγορηματικῶς τοῦτο καὶ μὴ ὑπαρχούσης καμμιάς ἐπιβεβαιώσεως τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν Βουλγάρων ἐκ μέρους ρουμανικῶν πηγῶν, ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ρουμανίας, δι' ἀπειλῶν ἐπειθανάγκασε τὴν βουλγαρικὴν ἀντιπροσωπείαν νὰ ἀποδεχθῆ τὴν ἀνακωχὴν.

Ἦτο μεγάλη ἡ ἐπιτυχία τοῦ Βενιζέλου, ἀλλὰ τὸ ἀξιοπεριεργον εἶναι ὅτι κατὰ μέγα μέρος ἐχρεωστεῖτο εἰς ἓνα μυστηριώδη συνεργάτην καὶ ἄγνωστον φίλον τῆς Ἑλλάδος, τὸν Γεν. Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας Μίσσιου. Αὐτὸς ὁ ἀνώτατος ὑπάλληλος τοῦ Βασιλέως Καρόλου εἶχεν ἀποκρῦψει ὅλα τὰ τηλεγραφήματα, τὰ ὅποια ἀνήγγελλον ὅτι αἱ μεραρχίαι μας ὑπεχώρουν. Ἐδῶσε δὲ αὐτὰ πρὸς δημοσίευσιν μετὰ πολλὰς ὥρας καὶ οὕτω αἱ ἐπιτυχίαι τῶν Βουλγάρων ἔμειναν ἄγνωστοι ἐπὶ τόσας κρισίμους ὥρας.

Ὅταν ὁ Βενιζέλος ἐπληροφόρηθη ὅτι τὴν ἐπιτυχίαν μας αὐτὴν ἐχρεωστοῦμεν, κατὰ μέγα μέρος, εἰς τὸν Μίσσιον, ἐκάλεσε τὸν ἀπροσδόκητον φίλον μας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν διὰ νὰ τοῦ ἀπονείμῃ ἀνώτατον παράσημον εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης. Τοῦ ἐξέφραξε τὰς βαθυτέρας εὐχαριστίας τῆς Ἑλλάδος, ὁμιλῶν βεβαίως εἰς τὴν γαλλικὴν. Τότε ὁ Μίσσιου διακόπτει τὸν Βενιζέλον καὶ εἰς ἄπταιστον ἑλληνικὴν τοῦ λέγει:

«Σεβαστέ μοι κύριε Πρόεδρε, δὲν ἔκαμα παρὰ τὸ καθήκον μου πρὸς τὴν πατρίδα μου».

Ἦτο Ἕλληνας, ὅπως ἐξήγησεν ἀμέσως εἰς τὸν κατὰπληκτον Βενιζέλον, Κουτσόβλαχος ἀπὸ τὸ Κρούσοβον, μὲ ριζωμένην ἑλληνικὴν συνείδησιν, εἶχε σπουδάσει πολιτικὰς ἐπιστήμας εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ κατόπιν ἐγύρισεν εἰς τὸ χωριὸν του, ὅπου ὅλοι οἱ συγγενεῖς του εὐρέθησαν σύμφωνοι νὰ κατέβῃ ὁ νεαρὸς ἐπιστήμων εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ σταδιοδρομήσῃ. Πράγματι ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἔλαβεν μέρος εἰς διαγωνισμὸν προκηρυχθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Ἐγραψεν ἄριστα καὶ ἀπῆντησεν ὀρθῶς εἰς τὰ προφορικά. Ἀλλὰ ἡ θέσις ἦτο μία καὶ ἐπροτιμήθη ὁ ἐπιλαχών.

— «Ποῖος ἦτο ὁ ἐπιλαχών;» ῥώτησεν ὁ Βενιζέλος. «Ὁ υἱὸς τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ, ὁ Νικόλαος Θεοτόκης». Ἀπογοητευμένος τότε, πληγωμένος εἰς τὴν φιλοπατρίαν του, ὁ νέος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Ρουμανίαν.

πρὸς ἀνεύρεσιν τύχης. Ἀλλάξε τὸ ἐπίθετόν του ἀπὸ Μιχαήλ εἰς Μίσσιον, προσ-
ελήφθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, ἐσταδιοδρόμησε ραγδαίως, ἔγινε
Πρεσβευτῆς (πρὸ μηνῶν τότε Πρεσβευτῆς εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ τῶρα Γενικὸς
Διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας). Αἱ νίκαι μας εἶχον
ξαναζεστάνει τὸν πατριωτισμὸν του καὶ ἔνοιωσε τὴν φλογερὴν ἀνάγκην νὰ βο-
ηθήσῃ καὶ αὐτὸς τὴν πρώτην πατρίδα του. Ἀπέκρυψε τὰ τηλεγραφήματα, τὰ
ὁποῖα ἀνήγγελλον τὰς ἀποτυχίας μας, δίδων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καιρὸν εἰς
τὸν Βενιζέλον νὰ ὑποκλέψῃ κι' αὐτὸς τὴν τόσον πολύτιμον ἀνακωχὴν.

Τὰ μάτια τοῦ Βενιζέλου λάμπανε ἀπὸ δάκρυα καὶ περηφάνεια, καθὼς ἄ-
κουε τὸ παραμῦθι τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος, ζωντανεμένο σὲ τοῦτον τὸν Κουτσό-
βλαχον πατριώτην. Τὸν ἀγκάλιασε, ἄρχισε νὰ τὸν φιλάῃ στὰ μάγουλα, στὸ μέ-
τωπο, στὰ χέρια καὶ νὰ τοῦ λέῃ:

— «Παιδί μου! Σ' ἔστειλε ἐδῶ ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος γιὰ νὰ προσφέρῃς
σήμερα τέτοια ὑπηρεσία, τέτοια ἀνεκτίμητη ὑπηρεσία.....».